

228). Въ разказа за Зографскитѣ мѣченици, който обнародваме по-долу, се говори сѣщо за **Пѣтра . . . сѣго црѣ**. Въ българския лѣтописъ отъ XI в. изрично се изтъква праведния животъ на Симеоновия синъ царь Петра, който е названъ светецъ: **въ дѣни и лѣта светаго Петра царя българьскаго** (Й. Ивановъ, Богом. книги и легенди, 284). Въ Виргинската грамота на Константина Асѣня царь Петъръ пакъ личи като светецъ: **сѣго Петра цѣ**. (Ильинскій, Грамоты болгарскихъ царей, 15). Съмнение прочее не може да има, че царь Петъръ, синътъ Симеоновъ, е билъ прогласенъ отъ църквата за светецъ.

Известни пѣкъ данни за това, кога и по какъвъ случай царь Петъръ е билъ причисленъ къмъ светителския ликъ, ни даватъ службитѣ на светеца, важни не само за българската църковна история, но и за българската оригинална духовна поезия (химнология). Отъ тия служби узнаваме, че царь Петъръ на старини билъ станалъ монахъ (инокъ) — **Петра инокаго бывшаго црѣ Българомъ**; че монастирътъ, гдето се подвизавалъ, ще се е намиралъ въ Преславъ или въ околността му — **рѣцѣ сѣ Петре зтворѣненѣ црѣквѣмъ ѣ градоу твоємоу Праславоу**, и че, най-сетне, негови съмонаси ученици му съчинили служба, въ която тѣ молятъ светеца да не ги забравя въ молитвитѣ си предъ Бога и да ги приглежда, както това е правѣлъ, когато е билъ приживе между тѣхъ — **ѣкоже сынъ прѣжде сѣ нами ѡуѣ . ѣ ѣко ѣ уада своѣ приѣмѣа любезно . тако ѣ ѣнѣ приѣмѣа мѣвы сѣнѣ . ѣ зацѣнтѣ ны ѡ всѣкоу напастѣ**. Отъ друга страна, ако се сѣди отъ редъ оплаквания въ службата, че били настѣпили усилни години (**великаѣ бѣдѣ належащѣ на ны**), че светецътъ се призовава да се застъпи срещу **вѣмьхъ враговъ противьныхъ** и пр., трѣбва да приемемъ, че и службата е била написана наскоро следъ смъртъта на царь Петра, когато България бѣ станала арена на руски и византийски нахлувания, когато столицата падна въ руска, после въ грѣцка власть, когато източна България изгуби своята самостоятелност, когато най-сетне пренесената на западъ българска държавна власть подкачи епохалнитѣ войни между Самуила и Василия Българоубиецъ.

Въ службитѣ се изтъква и други единъ фактъ, който има значение за уяснение на въпроса относно последнитѣ